

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik — Od 1. januarja 1958 kot poltednik — Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko — Od 1. januarja 1964 kot poltednik, in sicer ob sredah in sobotah —

GLAS

KRANJ — SOBOTA, DNE 11. JULIJA 1964
LETO XVII. — št. 54 — CENA 20 DINARJEV

Ustanovitelji: občinski odbori SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Skofja Loka, Tržič — Izdaja ČP »Gorenjski tisk« — Urejuje uredniški odbor, odgovorni urednik KAREL MAKUC

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Brigadirji so se vrnili

KRANJ — V sredo popoldne se je z zvezne mladinske delovne akcije v Črni gori vrnila I. gorenjska brigada Franceta Prešerna, ki so jo sestavljali dijaki kranjske tekstilne šole, poklicne šole, kranjske in jeseniške gimnazije ter medicinske šole z Jesenic.

Ob vrnitvi v Kranj so nam komandant Boris Macarol, predsednik brigadne konference Karlo Cej in brigadirka Olga Rus pripovedovali o delu te brigade. — Dosegla je zelo velike uspehe in je bila med drugim za izredno poštvalnost in dosežene rezultate na gradbišču ter za družbeno aktivnost pri izgradnji jadranske magistrale na odseku Kolašin—Bjelo polje dvakrat proglašena za udarno. Pred odhodom iz naselja »Mladi borec« v Podbišću pa je brigada dobila še plaketo »mladost — ustvarjalnost — socializem za vzorno organizirano družbeno politično življenje v brigadi. 96-članska mladinska brigada je na avto cesti sodelovala en mesec. Delovno normo je v tem času preseгла za 92 odstotkov, kar je uspelo le malokateri enoti, še posebno zato, ker so brigadirji delali v zelo težkih pogojih, saj je skoraj ves mesec deževalo, razen tega pa je bila tudi temperatura ozračja zelo nizka. Za poštvalno delo in za sodelovanje v kulturnih programih, ki jih je gorenjska brigada prirejala zelo pogosto, je bilo zato z udarniško značko odlikovanih 25 brigadirjev, 42 pa jih je prejelo pohvale. V brigadi so organizirali tudi politično šolo, v okviru katere so imeli 25 predavanj o zgodovini delavskega gibanja in o naši družbeno-politični ureditvi. — 2.

Nasmejani, ker so na zvezni delovni akciji dosegli velike uspehe, so se v sredo na kranjsko železniško postajo vrnili brigadirji gorenjske mladinske brigade Franceta Prešerna

TURIZEM

ekonomska kategorija

Svet za turizem pri občinski skupščini Kranj je sklenil predlagati skupščini, naj ustanovi poslovno združenje turističnih organizacij. V tem združenju naj bi se našli vsi, ki so kakorkoli zainteresirani za razvoj turizma: prometne organizacije, hoteli, gostišča, trgovine, obrtna podjetja, industrija itd.

Nekdo bi lahko pomislil, da ta predlog samo na nov način skuša oživiti staro dejavnost lanj ukinjene občinskega zavoda za turizem. V bistvu pa gre za povsem nove koncepte glede nadaljnega razvoja turizma kot EKONOMSKE KATEGORIJE. Vedno jasneje je namreč spoznanje, da turistično dejavnost moramo obravnavati predvsem z ekonomske plati, čeprav ima določene — celo občutne — družbene funkcije in posledice.

To seveda še zdaleč ne pomeni, da bi kdorkoli hotel zanikati dosežane pozitivne delo družbenih turističnih organizacij, zlasti turističnih društev. Turistična društva so opravila v preteklosti ogromen posel in bodo nedvomno imela tudi naprej pomembno vlogo, vendarle na svojem družbenem področju: pri turistični vzgoji prebivalstva, pobudah za urejanje naselij, drugih turističnih akcijah in podobno.

Doslej se je večkrat dogajalo, da so turistična društva posegala tudi na ekonomsko področje turizma (lastna gostišča, prodaja razglednic in drugega, recepcijska služba), predvsem v tistih krajih, kjer ni bilo nobene podobne iniciative z drugih strani. Tam, kjer teh pobud s strani gospodarskih organizacij ne bo niti v prihodnje, bo gospodarska dejavnost turističnih društev še naprej zaželena. Kjer pa ta pobuda že je, pa je vmešavanje turističnih društev lahko obojestransko zelo škodljivo, ker vnaša določene neekonomске elemente v tipično ekonomsko dejavnost. Dogaja se, da turistična društva iz družbenih subvencij financirajo zabavne orkestre v gostinskih lokalih, propagando za posamezne prireditve itd., gostinske organizacije pa pospravijo dohodek od teh prireditev. Posamezni gostinci si zamišljajo turistično urejanje kraja tako, da so desletnih edicij, prospektov in drugega. Zanimivo je, da so se doslej turistična društva dolžna iz svojih sredstev plačati tudi čiščenje okoli njihovih objektov. Podobno je s financiranjem raznih turističnih edicij, prospektov in drugega. Zanimivo je, da so se doslej sredstva za to dejavnost namensko zagotavljala predvsem v občinskih proračunih, medtem ko posamezne neposredno prizadeje gospodarske organizacije niso prispevale niti dinarja. Nekoliko smešno bi bilo, če bi npr. proračun moral financirati izdajo prospekta za kinoprojektorje Iskre. Gre torej za razčiščenje pojmov, ki doslej niso bili povsem jasni in to predvsem zato ne, ker razen družbenih ni obstajala tudi ekonomska organizacija, ki bi združevala delovne organizacije, ki imajo neposreden ali posreden stik s turizmom. Prav tako kot v ostalih gospodarskih dejavnostih tudi na področju turizma ne bi smeli financirati vsakršnih turističnih izdaj izključno iz proračunskih sredstev in bi bilo treba točno razmejiti interes posamezne delovne organizacije in družbeno političnih skupnosti.

To torej ne pomeni, da občine in druge družbeno politične skupnosti ne bodo v prihodnje podpirale turizma. Slej ko prej bodo občine morale dajati sredstva za potrebe turizma in jih tudi ustrezno povečevati, bodisi s pospeševanjem investicijske dejavnosti, bodisi s povečano pomočjo družbenim organizacijam. Toda ta sredstva se ne bi smela prelivati neposredno v gospodarsko dejavnost. Gospodarske organizacije, ki so zainteresirane za turizem, bi morale same financirati vse, kar lahko poveča obseg njihovega poslovanja in njihov dohodek, prav tako kot to delajo vse ostale gospodarske organizacije.

Zato je ustanovitev poslovnega združenja pomembna novost. V obdobju zavoda so se vse stvari reševale na relaciji zavod — občina, sedaj pa bi bilo treba ta odnos spremeniti. Poslovno združenje bi moralo reševati vse zadeve izključno v interesu svojih članov in se nanje tudi obračati pri reševanju vseh problemov, kakor tudi glede zagotavljanja potrebnih finančnih sredstev. Bilo bi torej gospodarsko združenje ne pa družbeno organizacija.

To so osnovne karakteristike, ki dajejo predlagani organizaciji povsem nov delovni in poslovni značaj. Zato je svet tudi predlagal, naj bi se ta organizacija teritorialno ne omejlja na področje občine, marveč naj bi bila odprta organizacija vseh zainteresiranih za razvoj turizma na širšem regionalnem področju. S tem je morda svet dal prispevek k iskanju novih, času primernejših, oblik dela v turizmu. — sik

Te dni je delegacija Italijanskega mesta Parme vrnila obisk Ljubljani, katere predstavniki so v okviru bratskega medmestnega sodelovanja obiskali njihovo mesto pred nekaj meseci. V četrtek popoldne so gostje iz Italije obiskali Gorenjsko. Bili so v Gorjah, kamor bo avgusta prišlo na letovanje 50 parmskih otrok. Na povratku v Ljubljano so se člani delegacije ustavili tudi v Kranju, kjer so jih sprejeli podpredsednik občinske skupščine Slavko Beznik, sekretar občinskega komiteja ZK Ivo Krč in predsednik občinskega odbora SZDL VIII Tomat. Ob tej priložnosti je župan Parme Vincenzo Baldassi izjavil, da je s pogostjo za bivanje otrok v Gorjah zelo zadovoljen. Izrazil je tudi zahvalo za prijeten nastop Prešernovega pevskega zbora iz Kranja in zatrdil, da se bodo kulturni stiki med mestoma še naprej razvijali.

Sodelovanje s Savono

V okviru vse večjega sodelovanja Kranja z mestom Savono (Italija) je predviden obisk delegacije KPI iz tega mesta v Kranju in sicer od 29. julija do 5. avgusta. Poleg pogovorov s predstavniki političnega in družbenega življenja v Kranju in v nekaterih kolektivih ter ogledov zgodovinskih in turističnih zanimivosti Gorenjske bodo gostje v tem času prisostvovali prireditvam občinskega praznika, Gorenjskega sejma itd.

Dela pri urejevanju ljubeljske ploščadi hitro napredujejo

Promet še vedno prek vrha

Obsežen prostor pred ljubeljskim predorom je trenutno eno samo veliko gradbišče. Na ploščadi namreč domače gradbeno podjetje Novogradnje končuje dela na novem poslopju obsejnega poverjeništvu, kjer bo imela svoje prostore tudi carinarnica. Zraven pa hitro raste paviljon, v katerem bo Kompas uredil menjalnico in prodajalnico spominkov. Za nameček pa še kranjsko cestno podjetje na Ljubelju ureja (asfalтира) cestnišče in parkirni plato.

Ker na ploščadi ob vsem vrvežu drug drugemu delajo napoto, uslužbenci poverjeništvu opravljajo obsejne formalnosti in carinske preglede že kar pod streho nove stavbe, ki stoji slabih sto metrov pred vhodom v predor. Objekt bo imel vse potrebne prostore za katere v prejšnji carinarnici ni bilo mesta, zgrajen pa bo tako, da se bo na eni strani promet odvijal v tržiško, na drugi pa v avstrijsko smer. Tako bo nova carinarnica kot nekakšen otok. — Doslej jo podjetje Novogradnje gradi poldrugi mesec in je že pod streho, predviden rok dokončne izgradnje pa je 1. avgust.

Obisk na Ljubelju smo izkoristili tudi za kratek razgovor s šefom obsejnega poverjeništvu o sedanjem prometu prek Ljubelja. Dejal je, da predvsem vpliva na število vozil in potnikov, ki tu prekorajo državno mejo. Te dni, ko je vreme lepo in ko se je začel čas dopustov, zabeležijo na Ljubelju vsak dan kakih 600 do 700 vozil z 2000 do 2500 potniki. Toda skoraj polovica izmed njih prekorači mejo na ljubeljskem vrhu. Na avstrijski strani namreč še niso uredili vsega potrebnega, da bi promet usmerili skozi predor, in se tako vsi, ki pridejo v Jugoslavijo čez vrh, močno začudijo in tudi razjeze, saj so (ne po svoji krivdi) izbrali precej težji prehod. Na avstrijski strani je na križišču znamenje »Ljubeljski predor ki resda kaže proti novemu predoru, vendar je zraven drug smerokaz, ki pravi, da je državna meja med Avstrijo in Jugoslavijo na levi — in torej kaže proti vrhu! Avstrijski državljani že vedo, da se skozi predor pride k nam, medtem ko turisti drugih narodnosti, namenjeni v Jugoslavijo, prav lahko mislijo, da predor vodi v Italijo ali Svico!

Upajmo, da bo ta nevednost odpravljena, ko bo dokončno odprta nova ljubeljska cesta. Da je upanje realno, lahko sklepamo tudi iz tega, ker tudi na avstrijski strani pred predorom gradijo nov objekt za kontrolo potnikov in carino, ki je — prav tako kot naš — zgrajen že do strehe. J. Z.

Na ploščadi pred ljubeljskim predorom tržiško podjetje Novogradnje gradi novo carinarnico oz. stavbo obsejnega poverjeništvu. Zraven pa bo turistična agencija Kompas zgradila menjalnico in prodajalno spominkov

